REGLEMENTAREA JURIDICĂ A TRECERII PESTE FRONTIERA VAMALĂ A STATULUI A MĂRFURILOR MEDICINALE, A PRODUSELOR FARMACEUTICE ŞI A CELOR PARAFARMACEUTICE

Anastasia FIODOROV

CZU: 349:339.543:615.3

The novelty of the investigated topic lies in the complex study of the doctrine of the institution of crossing the state customs border of medicinal goods, pharmaceuticals and parapharmaceuticals in order to highlight the defining features of legislative, customs and internal legal acts applied to crossing the customs border, of the state of medicinal goods, pharmaceuticals and parapharmaceuticals. The innovative character of the obtained results is determined by the fact that for the first time in the science of the customs law of the Republic of Moldova a research of the institution of procedure, legal, customs and internal legal acts applied to the crossing of the state customs border of pharmaceuticals and parapharmaceuticals.

Noutatea temei investigate rezidă în studierea în complexitate a doctrinei instituţiei trecerii peste frontiera vamală a statului a mărfurilor medicinale, a produselor farmaceutice şi a celor parafarmaceutice în vederea evidenţierii trăsăturilor definitorii ale actelor juridice legislative, vamale şi cele cu caracter intern aplicate la trecerea peste frontiera vamală a statului a mărfurilor medicinale, a produselor farmaceutice şi a celor parafarmaceutice.

Actualitatea temei se datorează faptului că dezvoltă ideea precum că totalitatea actelor normative care reglementează conceptul mărfurilor medicinale, produselor farmaceutice şi parafarmaceutice, inclusiv din perspectivă vamală, reprezintă cadrul normativ al trecerii acestora peste frontiera vamală. Aceasta trebuie efectuată în strictă conformitate cu Constituţia Republicii Moldova, cu legislaţia naţională şi cu tratatele internaţionale la care ţara noastră este parte.

Astfel, în temeiul afirmaţiilor profesorului S.Maimescu, un element foarte important al sistemului de administrare publică a relaţiilor economice externe îl constituie mecanismul reglementării vamale a activităţii economice externe [1, p.10]. Unul dintre elementele acestui mecanism îl constituie efectuarea controlului asupra trecerii mărfurilor şi mijloacelor de transport peste frontiera vamală, în cazul nostru a mărfurilor medicinale, produselor farmaceutice şi parafarmaceutice.

În temeiul afirmaţiei de mai sus, se impune iniţial a ne clarifica cu esenţa generală a noţiunilor de *marfă* şi *produs.* Deja în proiectul noului CV al RM, care a fost aprobat în lectură finală pe 24 august 2021 şi va intra în vigoare la 1 ianuarie 2023 [2, p.10], noţiunea de marfă este expusă la art.5 pct.32), şi anume unde prin *marfă* se înţelege bun mobil care poate fi obiect al activităţii economice externe.

Cât despre esenţa termenului de *produs*, constatăm că în momentul actual, noţiunea de produs, privită din perspectiva activităţii rezultante a agentului economic, este feed-back-ul activităţii acestuia din urmă la solicitările clientului sau aleconsumatorului.

După ce ne-am clarificat cu esenţa termenului de marfă ca o categorie economic-juridică, trecem la nemijlocita desfăşurare a esenţei termenului de mărfuri medicinale, produse farmaceutice şi parafarmaceutice.

La art.3 din Legea cu privire la medicamente nr. 1409-XIII din 17.12.97 [3, p.14] (*completat prin Legea nr.24 din 23.02.2018,* în vigoare 16.03.2018, [4, p.14]), sunt expuse următoarele noţiuni aferente sistemului de mărfuri medicinale, produse farmaceutice şi parafarmaceutice, şi anume:

– *medicamente (produse medicamentoase)* – substanţe sau amestecuri de substanţe autorizate, în modul stabilit, spre fabricare, import, export şi utilizare, pentru a trata, atenua, preveni, diagnostica o boală, o stare fizică sau psihică anormală ori simptomele lor la om sau animal, precum şi pentru a restabili, corija şi modifica funcţiile organice ale acestora;

Într-un context complementar, şi Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456-XII din 25.05.1993, [5, p.21] ne prezintă următoarele noţiuni de referinţă, şi anume.

La art.5[1] se expune noţiunea de produse farmaceutice şi parafarmaceutice, unde *produse farmaceutice* sunt preparatele medicamentoase, remediile medicamentoase, plantele medicinale, fitopreparatele, preparatele utilizate în stomatologie, preparatele radiofarmaceutice, cosmeticele cu acţiune curativă, serurile, vaccinurile, preparatele din sânge, preparatele homeopatice şi alte produse medicamentoase, denumite în continuare medicamente, a căror comercializare prin întreprinderile şi instituţiile farmaceutice este autorizată de Agenţia Medicamentului şi Dispozitivelor Medicale. *Produse parafarmaceutice* sunt materialele de pansament, obiectele de îngrijire a bolnavilor, apele minerale curative şi curative de consum şi alte produse de uz medical a căror comercializare prin întreprinderile şi instituţiile farmaceutice este autorizată de Agenţia Medicamentului şi Dispozitivelor Medicale.

La direct vorbind, este utilizabil în acest context art. 23 al Legii prenotate, care instituie regula importului, exportului şi reexportului medicamentelor, altor produse farmaceutice şi parafarmaceutice şi materiei prime medicamentoase.

În contextul textului acestui articol, amintim că importul medicamentelor neînregistrate, altor produse farmaceutice şi parafarmaceutice şi materiei prime medicamentoase neînregistrate, realizat în scopul înregistrării, se efectuează în baza autorizaţiei eliberate de Agenţia Medicamentului şi Dispozitivelor Medicale.

La scoaterea mărfurilor medicinale, a produselor farmaceutice şi a celor parafarmaceutice de pe teritoriul Republicii Moldova, persoanele fizice sunt în drept de a vămui mărfurile şi produsele date la organele vamale interne.

Cât priveşte condiţiile de declarare, declaraţia vamală se completează de către persoane fizice rezidente sau nerezidente, care au atins vârsta de 16 ani. Depunerea declaraţiei vamale pentru bunurile persoanelor, care nu au atins această vârstă, se efectuează de către persoanele care le însoţesc. Declaraţia vamală trebuie să fie în-

tocmită în limba de stat sau într-o altă limbă de circulaţie internaţională. Declaraţia vamală se întocmeşte într-un singur exemplar pe un formular tipizat DV-6.

În concluzie, practica activităţii vamale în Republica Moldova ne confirmă că, formularea termenilor juridici de „medicamente”, „produse farmaceutice”, „produse parafarmaceutice” joacă un rol important la introducerea lor în ţară şi vămuirea lor în cazurile în care ele se introduc în calitate marfă. În cazul în care medicamentele, produsele farmaceutice, produsele parafarmaceutice se introduc în Republica Moldova de către pasageri, fără scop de a fi comercializate, acestea având statutul de obiecte, valori, bunuri speciale de uz personal, bunuri speciale de necesitate personală pentru pasageri, acestea urmează a fi trecute peste frontiera vamală a statului, fără a fi supuse mecanismului juridic de încasare a plăţilor, fie a taxelor vamale în adresa lor.

Însă, ţinem să menţionăm că, în momentul actual nu există un oarecare regulament unic cu privire la transportarea medicamentelor în unităţile de transport, mijloacele de transport, aplicate la transportarea pasagerilor pe rutele internaţionale, motiv din care, înainte de călătorie pasagerii trebuie să studieze normele juridice în vigoare care se aplică în statul de destinaţie, pentru transportare a medicamentelor de către pasageri.

Ca rezultat al investigaţiei am formulat următoarele recomandări:

1. De a modifica şi completa Codul vamal al Republicii Moldova prin introducerea art. 185 alin.(1^1), care va avea următorul conţinut: „(1) Controlul vamal al mărfurilor medicinale, a produselor farmaceutice şi a celor parafarmaceutice se efectuează prin următoarele forme:
   a) verificarea documentelor şi a informaţiilor prezentate în scopuri vamale;
   b) controlul fizic al mărfurilor şi mijloacelor de transport;
   c) controlul corporal ca o formă excepţională de control vamal;
   d) supravegherea vamală;
   e) controlul teritoriilor şi spaţiilor unde se pot afla mărfuri şi mijloace de transport supuse controlului vamal, sau unde se pot desfăşura activităţi supuse supravegherii vamale.

Referinţe:

1. MAIMESCU, S. Unele aspecte practice ale executării sentinţelor pronunţate pe cauzele penale de contrabandă intentate persoanelor juridice pe teritoriul vamal al Republicii Moldova. În: *Revista Naţională de Drept*, 2009, nr.10-12, p.190.
2. Codul vamal al Republicii Moldova nr. 95 din 24.08.2021. În: *Monitorul Oficial*, nr.219-225/238 din 17.09.2021.
3. Legea cu privire la medicamente nr. 1409-XIII din 17.12.97. În: *Monitorul Oficial al R.Moldova*, nr.52-53/368 din 11.06.1998.
4. Legea pentru modificarea şi completarea unor acte legislative nr. 24 din 23.02.2018. În: *Monitorul Oficial*, nr.84-93/177 din 16.03.2018.
5. Legea cu privire la activitatea farmaceutică nr. 1456-XII din 25.05.1993. Republicat: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, nr.59-61/200 din 15.04.2005.

Recomandat
***Pavel ȚURCANU**, dr., conf. univ.*